

69430: KAPITÁNYÓ. - IMRÓF.	
69430'S IDEJE: 2001.	
TART.: LEKTORI VELEMENY - KATONA EDIT: A SOMOGY MEGYEI NÉPRÁISELET	
POSZTORDINÁRI C. TANULMÁNYRÓL (SOMOGY MEGYE NÉPRÁI ÉS ÉRTÉKELÉSE)	
A lap	
FOLDRAJZI MUTATÓ: BUDAPEST	
32AK MUTATÓ: XXXIII.	

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4Lectori vélemény a Somogy megye népművészete c. kötethez írt
alábbi tanulmányról:

Katona Edit:

A Somogy megyei népviselet posztóruhái

A dolgozat első fele a XVIII. századból és a XIX. sz. első feléből fennmaradt, a szerző által nagy szorgalommal föl kutatott egykorú szövegemlékek és ábrázolások tanulságait tárja elénk a szűrtémakörből. Kellő óvatossággal tárgyalja, értékeli tehát Katona Edit is a forrásait. Nagy körültekintéssel dolgozott és szinte a semmiből föl tudta vázolni a szabásbeli és díszítménybeli rendszerek alapján a somogyi és környékbeli szűrtípusok eddig nem vagy alig ismert történetét erre a korszakra vonatkozóan.

Katona Edit munkája második fele a XIX. század utolsó évtizedeire és a XX. század elejére vonatkozó bőségebb információkészletet rendszerezi a somogyi szűrről kikutatott ismereteit, új összefüggésekre is fényt vetve. Forrásainak egyik csoportja a néprajzosok által a XX. század elején följegyzett szájhagyomány, a késői utódok homályos emlékeiben előforduló hibákkal együtt. A másik a legbiztosabb alap: a fennmaradt tárgyak. Négy múzeumban, Budapesten, Kaposvárott, Nagykanizsán és Veszprémben tanulmányozott somogyi szűröket a szerző. Gondos munkával több olyan tárgyat "rehabilit_ell", amelyek időközben elvesztették eredeti leltári számukat, de sikerült meghatározni, hogy az 1873-as bécsi világkiállításra készítették illetve szerezték be. A szűrkutatás klasszikusainak, Györffy Istvánnak és Gáborján Alicenak átfogóbb, sommázóbb eredményeihez tudott újat adni a katona Edit által végzett helyi mélyfúrás, amelyet valóban tudományos elmélyüléssel végzett.

A tanulmányban megfogalmazás, olvasmányosság és közérthetőség tekintetében is igen lelkiismeretesen kidolgozott ismeretanyag és összefüggésrendszer mind a néprajztudománynak, mind a műkedvel_f5 olvasók szélesebb körének igazi "csemegéket" fog nyújtani a közkedvelt és sokszor már elcsépeelt vagy tévesen értelmezett cífraszűrtémakörben. Indokolt, hogy rövidebben kerülhetett csak tárgyalásra a többi vastagposztó ruhadarab és a vékonyposztó-termékek, a róluk fennmaradt kevesebb adalék és kisebb jelentőségük miatt.

A megyei népművészet kötetben föltétlenül közlésre érdemes ez az értékes tartalmú munka, amelyet a lehető leggazdagabb illusztráció kísér. A jó félszáz kép elhelyezésével kapcsolatban vannak aggályaim, noha nagyon szemléletes így ez a sorozat. A szerkesztéskor mindenesetre igen fontos lesz az állandó kapcsolattartás a szerzővel, hogy a lehetőségekhez képest előnyös elhelyezést nyerjenek a képek, a szöveghez és egymáshoz viszonyítva is.

Apróbb megjegyzéseimet, amelyek főként a mondanivaló erőteljesebb hangsúlyozását célozták, szóban közöltem Katona Edittel, aki ezeket már meg is szívlelte, munkája első felébe bevezette, amelyet a szerkesztőségnek a *somminta* nevű dokumentumként küldött el. A szöveg többi részét, a később küldött *proba* fájlt még egyszer szándékozunk megbeszélni, a képek számát esetleg csökkenteni, utána bevezeti a javításokat a szerző a lektori észrevételeim nyomán.

Budapest, 2000. szept. 13.

Balogh Jánosné Horváth Terézia
Néprajzi Múzeum